

Split payment

JUŻ OD NIEDZIELI NOWE ZASADY ROZLICZEŃ Z KONTRAHENTAMI

DGP
RADZI

■ Czym jest nowy rachunek VAT, kto będzie z niego korzystał? ■ Komu będzie się to opłacać? ■ Jak split payment wpłynie na płynność finansową? ■ Co będzie się działo z pieniędzmi na rachunku VAT? ■ Co z zapłatą w walucie obcej?

W niedzielę 1 lipca wchodzi w życie przepis o podzielonej płatności (ang. – split payment).

W związku z tym każdy, **kto prowadzi działalność gospodarczą, dostał już od swojego banku lub SKOK informację o założonych rachunkach VAT.** Co to oznacza dla przedsiębiorcy, a co dla jego kontrahentów? W dzisiejszym przewodniku zebraliśmy najważniejsze informacje na temat split paymentu

Wszystko, co trzeba wiedzieć o podzielonej płatności w VAT

Sam posiadacz rachunku VAT nie musi niczego robić. Split payment to rozwiązanie dla kupujących (nabywców), którzy mogą, ale nie muszą wybrać metody podzielonej płatności.

Już sama zasada, że decydować ma nabywca, oznacza, że dla sprzedawcy system wcale nie będzie dobrowolny. Niektóre spółki Skarbu Państwa (np. Lotos, KGHM i Tauron) już zadeklarowały, że będą płacić sprzedawcom metodą podzielonej płatności.

Jeżeli nabywca zdecyduje się na płatność w nowym systemie, to kwotę netto będzie przelewać na zwykły rachunek sprzedawcy, a równowartość podatku od towarów i usług – na specjalne konto (rachunek VAT).

Co do zasady będzie to możliwe tylko przy płatności w złotych.

Nabywca będzie więc mógł:

- przelać należność za towar lub usługę wraz z kwotą podatku na zwykły rachunek kontrahenta, lub
- skorzystać z podzielonej płatności i tym samym przelać kwotę netto na rachunek podstawowy kontrahenta, a kwotę VAT na rachunek VAT kontrahenta.

Pieniądze, które znajdą się na rachunku VAT, będą własnością sprzedawcy, ale dostęp do nich będzie ograniczony (w dalszej części poradnika szczegółowo to wyjaśniamy). Mechanizm podzielonej płatności będzie można stosować

zarówno do regulowania całości zobowiązań, jak i ich części. Co ważne, podzielona płatność dotyczy wyłącznie transakcji między podatnikami VAT. Nie będą mogli go stosować konsumenci nabywający towary lub usługi od podatników VAT. Oni będą musieli zapłacić całą kwotę należności brutto (netto + VAT) na zwykły rachunek rozliczeniowy sprzedawcy.

Przelew w mechanizmie

Nabywca, który będzie chciał zapłacić w mechanizmie podzielonej płatności, nie będzie robić dwóch przelewów (na zwykły rachunek i rachunek VAT). Wystarczy jeden. Nabywca wybierze wówczas tylko

opcję zapłaty w systemie podzielonej płatności. Będzie ona udostępniona przez banki lub SKOK w analogiczny sposób jak przy zapłacie składek ZUS i podatków. To oznacza, że przedsiębiorca będzie wybierał specjalny komunikat przelewu i go uzupełniał.

W komunikacie przelewu pojawi się więcej pól niż w standardowym przelewie. Poza kwotą brutto trzeba będzie wpisać kwotę VAT, numer NIP kontrahenta i numer faktury. Bez tego ostatniego nie będzie więc można skorzystać ze split paymentu.

DOKOŃCZENIE NA STR. 2

CHCESZ WIEDZIEĆ WSZYSTKO O SPLIT PAYMENTACH? Czytaj w poniedziałek tygodnik **Podatki i Księgowość** Tylko u nas! Graficzne ściągawki z nowych przepisów

■ Problemy, z którymi możesz się spotkać ■ Wyjaśnienia Ministerstwa Finansów

Tygodnik dostępny w prenumeracie DGP i edgp.gazetaprawna.pl

PRZYKŁAD

Nabywca otrzymał fakturę na kwotę 1845 zł brutto. Będzie chciał ją opłacić metodą podzielonej płatności. W jednym polu komunikatu przelewu wpisze kwotę brutto 1845 zł, a w drugim kwotę VAT – 345 zł. Następnie wyśle przelew. Pozostałe czynności wykonają banki lub SKOK-i. Bank kupującego na podstawie komunikatu pobierze kwotę podatku z rachunku VAT, a jeżeli środków będzie za mało, to pozostałą część – z konta rozliczeniowego. Drugi bank (sprzedawcy) umieści 345 zł na rachunku VAT sprzedawcy.

Co z zaliczkami i ratami

Z zaliczkami będzie tak, jak ze zwykłą płatnością.
– Aby zapłacić zaliczkę w systemie podzielonej płatności, podatnik musi znać numer faktury, ponieważ inaczej nie wypełni w sposób prawidłowy komunikatu przelewu i bank nie będzie go mógł zrealizować – wyjaśnia Zbigniew Makowski, zastępca dyrektora departamentu podatku od towarów i usług w Ministerstwie Finansów.

Ze split paymentu będzie można korzystać również przy regulowaniu zapłaty w ratach. Jak tłumaczy Zbigniew Makowski, jeżeli faktura będzie wystawiona na całą należność, to przy każdej zapłacie raty trzeba będzie wpisać numer tej faktury, wskazując w komunikacie kwotę brutto raty i kwotę zawartego w niej podatku.

W systemie podzielonej płatności nabywca ma prawo zapłacić całość lub część kwoty.

A jeśli nabywca najpierw zapłaci samą równowartość VAT, a po

Co trzeba podać w komunikacie przelewu

W komunikacie przelewu trzeba będzie podać:

- kwotę VAT (odpowiadającą całości albo części kwoty podatku wynikającej z faktury, która ma zostać zapłacona w mechanizmie podzielonej płatności),
- kwotę sprzedaży brutto (odpowiadającą całości albo części wartości sprzedaży brutto),
- numer faktury, w związku z którą dokonywana jest płatność,
- numer, za pomocą którego dostawca towaru lub usługodawca jest zidentyfikowany na potrzeby podatku (NIP).

miesiącu tylko cenę netto?

– System podzielonej płatności dopuszcza dokonywanie płatności całości lub części kwot, a kwota netto może być nawet rozliczona w inny sposób – wyjaśnia Zbigniew Makowski.

Innymi słowy, będzie można najpierw zapłacić VAT kontrahentowi, a dopiero później należność netto.

Przy różnych stawkach

Jeśli stawki VAT na fakturze będą różne, nabywca będzie musiał sam wyliczyć kwotę podatku. System podzielonej płatności nie rozpoznaje bowiem stawek

VAT, tylko kwotę tego podatku.

Bank nie będzie obowiązyany do sprawdzenia, czy kwota VAT wskazana w komunikacie przelewu jest taka sama, jak wskazana na fakturze. Przekazuje taką kwotę, jaką wskaże nabywca.

Najpierw z rachunku VAT

W systemie podzielonej płatności nie będzie można zapłacić całej należności ze zwykłego rachunku rozliczeniowego, jeżeli na koncie VAT będą pieniądze. Z tego rachunku bowiem w pierwszej kolejności będzie pobrana wartość podatku, który powi-

Koszty związane ze split paymentem

- Założenie i prowadzenie rachunków VAT będzie bezpłatne, bo gwarantuje to prawo bankowe.
- Za przelewy mogą być standardowe opłaty, jakie stosuje bank lub SKOK. Jeżeli firma płaci za klasyczny przelew 50 gr, to tyle samo powinna uiścić za płatność w mechanizmie podzielonej płatności. Będzie to jeden przelew, choć rozdzielony na dwie części – kwotę netto i kwotę podatku. W praktyce jednak mogą się zdarzyć sytuacje, że kontrahent przeleje sprzedawcy wyłącznie kwotę VAT, która trafi na rachunek VAT. Wtedy za przelew również trzeba będzie zapłacić.

nien trafić na rachunek VAT sprzedawcy.

Tylko w sytuacji, gdy pieniądze na koncie VAT zabraknie, reszta lub całość zostanie pobrana ze zwykłego rachunku rozliczeniowego.

PRZYKŁAD

Sprzedający dostał zapłatę w systemie split payment. Równowartość VAT wpłynęła na jego rachunek VAT. Następnie chce coś kupić i zapłacić swojemu dostawcy również metodą podzielonej płatności. Czy z kwoty, którą ma już na swoim rachunku VAT, może automatycznie zapłacić równowartość podatku na rachunek VAT dostawcy?

Tak. Bank kupującego na podstawie komunikatu w pierwszej kolejności pobierze kwotę podatku z rachunku VAT, zaś bank sprzedawcy umieści pobraną kwotę na rachunku VAT sprzedawcy. Tylko gdy pieniędzy zabraknie, pozostała kwota daniny zostanie pobrana ze zwykłego rachunku rozliczeniowego.

Martwy rachunek?

Rachunek VAT będzie martwy, jeśli nie będą wpływać na niego żadne pieniądze. Takie sytuacje są możliwe, bo na razie split payment jest dobrowolny. Niemniej każdy przedsiębiorca od 1 lipca br. musi mieć

obowiązkowo założony rachunek VAT. To do nabywcy bowiem należy decyzja, jak chce przelewać zapłatę.

Przedsiębiorca może nie wyrazić zgody na to, by jego kontrahent uregulował płatność w tym systemie. Ma prawo np. porozumieć się z kontrahentami lub wpisać nawet do umów, że do transakcji nie stosuje podzielonej płatności. Może też udzielić nabywcy rabatu za nieskorzystanie ze split paymentu. Jest to całkowicie legalne. Może natomiast wzbudzić podejrzenie nabywcy, szczególnie jeżeli nabywca nie ma trwałej relacji ze sprzedawcą (takie stanowisko zostało również wyrażone w odpowiedzi z 31 stycznia 2018 r. na interpelację poselską nr 18445, zawartą w piśmie nr PT8.054.8.2018).

Musi być numer faktury

Zapłata w podzielonej płatności nie jest możliwa bez faktury. W komunikacie przelewu trzeba bowiem wpisać jej numer. Co ważne, w jednym przelewie w systemie podzielonej płatności można uregulować należność tylko za jedną fakturę. Oznacza to, że w split paymentie nie można zrobić przelewów zbiorczych. Jeżeli więc sprzedawca na koniec miesiąca wystawi

Kiedy można stosować split payment

MOŻNA STOSOWAĆ

- Przelew krajowy międzybankowy (zapłata faktury)
- Przelew wewnętrzny (zapłata faktury)
- Przelew krajowy międzybankowy (zapłata faktury)

NIE MOŻNA STOSOWAĆ

- Przelew krajowy międzybankowy (przeksięgowanie środków VAT)
- Przelew zagraniczny (zapłata faktury)
- Przelew walutowy (zapłata faktury)
- Zapłata gotówką oraz kartą płatniczą

UR ©

Co zrobić z pieniędzmi na rachunku VAT

nabywcy 100 faktur, to w systemie podzielonej płatności trzeba będzie zrobić 100 przelewów. W przeciwnym razie utraci się przywileje związane z wyborem split paymentu.

Ekspert zwraca uwagę, że brak możliwości dokonywania przelewów zbiorczych jest dużym problemem dla przedsiębiorców. Pomocne mogą tu być rozwiązania informatyczne, które zautomatyzują proces. Trzeba będzie jednak za nie dodatkowo zapłacić.

Pomocną dłoń wyciągnie też część banków – pozwolą one na tzw. paczki przelewów, gdy system księgowy jest połączony z bankowym. Przedsiębiorca będzie więc mógł wygenerować paczkę z informacjami dotyczącymi 100 faktur, a następnie bank sam zrobi 100 przelewów w systemie podzielonej płatności.

Omyłkowe przelewy

Przedsiębiorcy muszą uważać na błędne przelewy, tj. sytuacje, gdy nabywca omyłkowo zrobi przelew w mechanizmie podzielonej płatności niewłaściwemu kontrahentowi. Wówczas zarówno nabywca, jak i przedsiębiorca, który dostał przelew, solidarnie odpowiadają za uregulowanie VAT. Odbiorca może się uwolnić od tej odpowiedzialności, odsyłając pieniądze – poprzez przelew w systemie podzielonej płatności.

Ważne: Rachunku VAT nie trzeba zgłaszać fiskusowi!

Ryzykuje pociągnięciem do odpowiedzialności, gdy zatrzyma omyłkowo wpłaconą kwotę, a u dostawcy pojawi się zaległość w podatku od towarów i usług. ©

Pieniądze zgromadzone na rachunku VAT **będą własnością przedsiębiorcy**, ale nie będzie on mógł nimi dysponować wedle swojego uznania

Zgromadzone na rachunku VAT pieniądze jego właściciel może wykorzystać tylko na dwa sposoby:

- zapłacić dostawcy (usługodawcy) równowartość podatku od towarów i usług na jego rachunek VAT, albo

- wpłacić VAT należny do urzędu skarbowego.

O uwolnieniu środków z rachunku VAT zdecyduje naczelnik urzędu skarbowego. Na rozpatrzenie wniosku podatnika będzie miał 60 dni. Naczelnik odmówi zgody na prze-

kazanie środków zgromadzonych na koncie VAT, gdy:

- 1) podatnik będzie miał zaległości podatkowe w VAT – w wysokości odpowiadającej zaległości podatkowej w podatku wraz z odsetkami za zwłokę, istniejącej na dzień wydania decyzji,
- 2) zajdzie uzasadniona obawa, że: - zobowiązanie podatkowe nie zo-

stanie wykonane, a w szczególności gdy podatnik trwale nie płaci zobowiązań z tytułu VAT lub wyzbywa się majątku (co może utrudnić lub udaremnić egzekucję zobowiązań z tytułu podatku), lub - wystąpi zaległość w VAT lub zostanie ustalone dodatkowe zobowiązanie podatkowe (sankcja w VAT). ©

Dlaczego warto korzystać ze split paymentu

Z podzielonej płatności warto korzystać, bo:

- 1) Nabywca uniknie sankcji w VAT, podwyższonych odsetek oraz solidarnej odpowiedzialności

Do wysokości kwoty VAT zapłaconej w podzielonej płatności nie ma:

- sankcji w VAT (art. 108c ust. 1 ustawy o VAT),
- podwyższonych odsetek (150 proc., art. 108c ust. 2), i
- odpowiedzialności solidarnej w sytuacjach, w których zasadniczo taka odpowiedzialność może być stosowana (np. w obrocie paliwami - art. 108a ust. 6).

Kiedy nie będzie odsetek

Dzięki zapłacie w systemie podzielonej płatności nabywca uniknie podwyższonych odsetek za zwłokę pod warunkiem, że wykazany przez niego podatek naliczony będzie w 95 proc. wynikał z faktur zapłaconych w systemie split payment.

- 2) Sprzedawca i nabywca dostaną szybciej zwrot VAT

60 dni – tyle wynosi standardowy termin na zwrot VAT, organ podatkowy może go jeszcze wydłużyć

25 dni – tyle będzie wynosił termin zwrotu w przypadku, gdy podatnik (sprzedawca lub nabywca) złoży wniosek o zwrot na rachunek VAT.

Ważne! Organy podatkowe nie będą mogły przedłużyć 25-dniowego terminu zwrotu na rachunek VAT.

- 3) Sprzedawca zapłaci do urzędu skarbowego mniej podatku

Jeśli sprzedawca zapłaci podatek należny z rachunku VAT przed terminem zapłaty podatku, będzie mógł uiścić mniejszą kwotę. Nie będą to jednak znaczące sumy – trzeba je będzie obliczyć według dość skom-

plikowanego wzoru, określonego w art. 108d ust. 1 ustawy o VAT.

- 4) Będą mniejsze wymogi dochowania należytej staranności

Płatność w systemie split payment będzie przesłanką dochowania należytej staranności.

Nie zadziała tu jednak automatyzm. Firmy (w szczególności z branż wrażliwych, narażonych na większe ryzyko uczestnictwa w karuzelach VAT) będą musiały spełnić pewne wymogi. Będzie ich jednak znacząco mniej. Poza dokonaniem przelewu w systemie podzielonej płatności, trzeba będzie jeszcze tylko sprawdzić, czy:

- kontrahent jest zarejestrowanym, czynnym podatnikiem VAT,
- jest zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym lub Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG). ©

Trafia na rachunek VAT

1.

VAT NALEŻNY OD KUPUJĄCEGO,
KTÓRY ZDECYDOWAŁ SIĘ
NA ZAPŁATĘ PODATKU
NA RACHUNEK VAT

np. nasz przedsiębiorca wystawił kupującemu **fakturę na 1230 zł**, a ten przełał 1 tys. zł na jego zwykły rachunek rozliczeniowy

2.

VAT ZWRACANY Z RACHUNKÓW
VAT SPRZEDAWCÓW WSKUTEK
KOREKTY FAKTUR

np. po udzieleniu naszemu przedsiębiorcy **rabatu**

3.

NADWYŻKA VAT ZWRACANA
PRZEZ US W NOWYM,
DODATKOWYM 25-DNIOWYM
TERMINIE

a więc, bez konieczności udowodnienia zapłaty za fakturę i bez możliwości przedłużenia terminu na **zwrot**

a 230 zł
trafia
na rachunek
VAT

BEZPŁATNY RACHUNEK
VAT PRZEDSIĘBIORCY,
KTÓRY DZIAŁA
OD 1 VII 2018 R.

© LR
Fot. Shutterstock

Z rachunku VAT można korzystać w ograniczonym zakresie. Właściciel rachunku VAT może:

1.

Przełać środki na rachunek VAT kolejnego kontrahenta (sprzedawcy lub usługodawcy) jako VAT za kupiony od niego towar lub usługę

2.

Zwrócić nabywcy część kwoty VAT (którą ten wpłacił mu wcześniej na rachunek VAT) wskutek korekty faktury, np. po udzieleniu mu rabatu

3.

Wpłacić swój podatek VAT do urzędu skarbowego. Może również zapłacić do US dodatkowe zobowiązanie w VAT, odsetki za zwłokę

4.

Przedsiębiorca może też złożyć do naczelnika US wniosek o uwolnienie środków z rachunku VAT na swój zwykły rachunek rozliczeniowy.

US ma 60 dni
na odpowiedź

Wychodzi z rachunku VAT

Przedsiębiorcy będą jednak mieli mniej pieniędzy do dyspozycji

Podzielona płatność **wpływnie negatywnie na płynność finansową firm**. Przyznają to zarówno eksperci podatkowi, jak i samo Ministerstwo Finansów

Obecnie firmy dostają należność powiększoną o kwotę VAT. Muszą z tych pieniędzy zapłacić podatek na konto urzędu skarbowego do 25. dnia miesiąca. Jeśli jednak dostaną zapłatę wcześniej, to z otrzymanej kwoty mogą opłacić wynagrodzenia dla pracowników, inne koszty i zobowiązania. A VAT mogą opłacić od należności otrzymanych od kolejnych kontrahentów.

Split payment oznacza, że sprzedawca (usługodawca) dostanie równowartość podatku od towarów i usług na rachunek VAT. Dostęp do tego rachunku będzie ograniczony.

Firmy obawiają się więc, że split payment odbije się na ich płynności finansowej.

Problem może dotyczyć zwłaszcza podatników, którym kontrahenci będą płacić za transakcje w mechanizmie podzielonej płatności, ale oni sami zapłacą już swoim dostawcom tradycyjnie. W takim wypadku wartość środków na koncie VAT stale będzie rosła.

Jeśli taki przedsiębiorca zgromadzi na rachunku VAT duże środki i będzie chciał je przenieść na swoje podstawowe konto (np. by uregulować z nich inne bieżące zobowiązania), zrobi to tylko za zgodą naczelnika urzędu skarbowego. Będzie więc musiał złożyć wniosek o zgodę na przeniesienie pieniędzy na trady-

cyjny rachunek. Naczelnik będzie miał 60 dni na podjęcie decyzji.

Tego najbardziej obawiają się przedsiębiorcy.

– Nowe zasady faktycznie mogą się odbić na płynności finansowej niektórych przedsiębiorców – przyznaje Zbigniew Makowski. Jego zdaniem jednak nie będą to masowe sytuacje, a z czasem problem płynności finansowej powinien się zmniejszać.

Przedstawiciel MF wskazuje też na rozwiązania, które powinny poprawić płynność finansową przedsiębiorców.

– Dostawca będzie mógł płacić z rachunku VAT podatek do urzędu skarbowego, ale również równowartość VAT wykazanego na fakturach zakupowych otrzymanych od kontrahentów. Środki z konta VAT mogą być przy tym obracane między firmami wielokrotnie – wyjaśnia Zbigniew Makowski.

Niektórym przedsiębiorcom będzie się wręcz opłacało regulowanie zobowiązań wobec kontrahentów w formule split payment. Chodzi np. o eksporterów, którzy mogą liczyć na szybsze zwroty podatku (25 dni), jeżeli tylko zwrot nastąpi na rachunek VAT. Zwrócony podatek będą mogli od razu wykorzystywać do płacenia swoim krajowym dostawcom w systemie podzielonej płatności. ©

Wpływ split paymentu na płynność finansową

Przykład 1

SPRZEDAWCA ZATRUDNIA DWÓCH PRACOWNIKÓW, KTÓRYCH UTRZYMANIE WYNOŚI PO 6 TYS. ZŁ, CZYLI W SUMIE 12 TYS. ZŁ MIESIĘCZNIE. TERMIN PŁATNOŚCI WYPŁAT TO 15. DZIEŃ KAŻDEGO MIESIĄCA.

Sprzedawca

12 lipca sprzedał towar za 12 300 zł (10 000 zł netto + 2300 zł VAT). Nabywca zapłacił mu w podzielonej płatności. Na rachunek rozliczeniowy sprzedawca dostał 10 000 zł, a 2300 zł na rachunek VAT.

15 lipca zapłacił pracownikom 12 000 zł, z tego 10 000 zł wzięty ze środków obrotowych firmy, a 2000 zł musiał pożyczyć.

25 lipca sprzedał towar za 1230 zł (1000 zł netto + 230 zł VAT), ale nabywca znów skorzystał z podzielonej płatności **i zapłacił za towary w lipcu. Do końca miesiąca przedsiębiorca nie zrealizował więcej transakcji.**

Na koniec miesiąca przedsiębiorca:

- na rachunku rozliczeniowym ma **dług w wysokości 1000 zł**
- na koncie VAT ma 2530 zł, ale dostęp do tych środków jest ograniczony

Przykład 2

Ten sam sprzedawca

4 sierpnia sprzedał towar za 24 600 zł (20 000 zł netto + 4600 zł VAT), nabywca zapłacił mu w systemie podzielonej płatności. W efekcie saldo kont sprzedawcy wygląda tak: **rachunek rozliczeniowy – 19 000 zł (20 000 minus dług z poprzedniego miesiąca 1000 zł)**, rachunek VAT – 7130 zł (kwota z poprzedniego miesiąca + 4600 zł)

15 sierpnia zapłacił pracownikom 12 000 zł **(z rachunku rozliczeniowego, po transakcji zostało na nim 3341,46 zł)**

25 sierpnia musiał zapłacić VAT za lipiec do urzędu skarbowego – 2530 zł, przelał te środki z konta VAT

Na koniec miesiąca przedsiębiorca:

- na rachunku rozliczeniowym ma **3341,46 zł (wyszedł na plus)**
- na koncie VAT ma 3758,54 zł, ale dostęp do tych środków jest ograniczony

JEŚLI PRZEDSIĘBIORCA BĘDZIE CHCIAŁ KUPIĆ KOLEJNE MATERIAŁY ZA 4500 ZŁ, TO ZNÓW BĘDZIE MUSIAŁ POŻYCZYĆ CZĘŚĆ PIENIĘDZY LUB SPRZEDAĆ KOLEJNE TOWARY.

Zaliczka w split paymentie z numerem faktury

Nie powinno być konsekwencji, jeśli podatnik poda w przelewie zaliczki na konto VAT numer faktury pro forma. **Split payment dojdzie do skutku, a podatnik nie powinien mieć problemu z udowodnieniem, jakiej faktury dotyczyła wpłata**

Jednym z wymogów rozliczeń w split paymentie jest podanie w przelewie numeru faktury, której płatność dotyczy. Obowiązek ten budzi wątpliwości przy przelewach zaliczek, na co zwracają uwagę nasi czytelnicy piszący na adres SplitPayment@infor.pl. Wpłata zaliczek najczęściej odbywa się bowiem na podstawie faktury pro forma lub zamówienia.

Wymogi ustawowe

Jeśli ściśle trzymać się przepisów ustawy o VAT, dostawca musiałby wystawić nabywcy właściwą fakturę zaliczkową jeszcze przed jej zapłatą. Praktyka jest inna. Taka faktura – jako potwierdzenie wpłaty zaliczki – jest wystawiana po przelewie. Dostawcy nie chcą wystawiać wcześniej faktur, bo to dla nich ryzyko. Odbiorca może przecież zrezygnować z transakcji, nie

wpłacić zaliczki, a wystawiona wcześniej faktura zaliczkowa powoduje obowiązek odprowadzenia VAT. Wprawdzie można ją skorygować, jednak zwrot podatku od zaliczki, która nie została wpłacona, odwleka się na następne okresy rozliczeniowe.

Podatnik wpłacający zaliczkę zawsze też może zrezygnować z mechanizmu podzielonej płatności, ale to też nie jest dobre rozwiązanie. Podatnik nie tylko traci korzyści wynikające ze stosowania ze split paymentu. Rezygnacja z tego mechanizmu przy zapłacie zaliczek może skutkować blokowaniem dużych środków finansowych na koncie VAT.

Jakie jest więc wyjście z tej sytuacji? Ekspertcy nie chcą wskazywać – nie powinno być konsekwencji, jeśli podatnik w przelewie poda numer faktury pro forma.

Nie ma obowiązku wcześniejszych faktur

Paweł Fałkowski, doradca podatkowy, partner w ALTO, przyznaje, że wymóg podawania numeru faktury przy zapłacie na rachunek VAT może skłaniać podatników, by żądali od kontrahentów wystawiania faktur przed wpłatą zaliczki.

– Obecnie jednak takie żądanie nie może być poparte przepisami i nie należy się spodziewać, że przepisy w tym zakresie zostaną znowelizowane – mówi Paweł Fałkowski.

Zdaniem eksperta rozwiązaniem tej kwestii mogłaby być inna zmiana przepisów, umożliwiająca wprost regulowanie płatności na podstawie faktur pro forma lub innych dokumentów niebędących fakturą.

– Decydując się jednak na taki krok, MF zobawiliby się możliwo-

ści łatwego powiązania płatności na rachunek VAT z fakturami, których numery są raportowane w plikach JPK – zauważa Paweł Fałkowski.

Bank nie zablokuje przelewu

Ekspert podkreśla jednak, że bank nie zablokuje przelewu w split paymentie wyłącznie z tego powodu, że podatnik podał numer faktury pro forma. Potwierdza to Andrzej Nikończyk, doradca podatkowy, partner w KNDP.

– Bank, który przecież nie zna numerów faktur przedsiębiorców, nie ma możliwości ani obowiązku ich weryfikacji – wskazuje. Płatność w systemie split payment zostanie więc zrealizowana, tak że wtedy, gdy podatnik w przelewie posłuży się numerem faktury pro forma.

– Podobnie by było, gdyby zwyczajnie się pomylił, wpisując dane identyfikujące fakturę, co w praktyce przecież też może się zdarzyć – mówi Andrzej Nikończyk.

W ocenie ekspertów podatnicy w takich przypadkach nie muszą obawiać się żadnych sankcji.

– Podatnik, który przelał zaliczkę w systemie podzielonej płatności na podstawie faktury pro forma, a następnie otrzyma fakturę zaliczkową, nie powinien mieć problemu, żeby w trakcie ewentualnej kontroli podatkowej udowodnić, z jaką fakturą powiązana była płatność w split paymentie – stwierdza Andrzej Nikończyk.

Ekspertcy zastrzegają jednak, że najpewniejszym działaniem jest przelew z podaniem numeru wystawionej wcześniej (niejako z góry) faktury zaliczkowej. ©

Przy płatności w różnych walutach konieczne dwa przelewy

PROBLEM:

W praktyce rozliczeń dużych kontraktów, np. na dostawy maszyn czy urządzeń, można spotkać się z sytuacjami, gdy kwota netto wynagrodzenia wyrażona jest w walucie obcej, a kwota VAT – w złotych (przy zastosowaniu odpowiedniego kursu NBP). Celem rozwiązania jest uniknięcie różnic kursowych powstałych na kwocie VAT. Czy w takich przypadkach płatności mogą być rozliczane w systemie split payment?

ROZWIĄZANIE:

Paweł Fałkowski, doradca podatkowy, partner w ALTO. Dopuszczalność opisanego rozwiązania nie wynika wprost z przepisów ustawy o VAT. Co więcej, taki sposób rozliczenia wydaje się nieco kontrowersyjny. Jednak w praktyce organy podatkowe zgadzają się na takie właśnie dzielenie kwoty brutto. Zasadne jest więc pytanie, czy możliwe będzie zrealizowanie takiego przelewu z wykorzystaniem mechanizmu podzie-

lonej płatności. Moim zdaniem tak.

Trzeba podkreślić, że rachunki VAT będą prowadzone tylko w złotych, więc przedsiębiorcy, którzy rozliczają się w innej walucie, nie będą mogli korzystać z mechanizmu podzielonej płatności.

W opisanym sytuacji zrealizowanie płatności wyrażonej w różnych walutach będzie więc wymagało dwóch odrębnych przelewów. Pierwszy – na zwykły rachunek kontrahenta, opiewałby na kwotę

netto, wyrażoną w walucie obcej. Druga część należności, czyli wartość wyrażona w złotych i odpowiadająca kwocie VAT, może być rozliczona przy wykorzystaniu split paymentu.

Powstaje jednak pytanie, czy kwotę VAT (wyrażoną w złotych) i objętą jednym, odrębnym przelewem będzie można przenieść w całości na rachunek VAT. Możliwość taka moim zdaniem wynika z przepisów. Zgodnie z nimi rachunek VAT może być

wykorzystany tylko do zapłaty kwoty podatku.

Pewnym praktycznym ograniczeniem mógłby być sposób kalkulacji kwoty VAT w systemie bankowym klienta. Jednak z moich obserwacji wynika, że banki nie będą w stanie sprawdzić, jaką część kwoty przelewu stanowi podatek. W efekcie możliwe powinno być ustalenie, że cała kwota przelewu ma zostać przelana z naszego rachunku VAT na rachunek VAT kontrahenta.

©

MF odpowiada na pytania w sprawie split paymentu

Co z kartą płatniczą lub kredytową?

Czy płatność kartą płatniczą wyklucza zapłatę w systemie podzielonej płatności?

Tak Split payment wymaga dokonania przelewu w banku lub SKOK (komunikat przelewu). W efekcie zapłata kartą płatniczą czy kredytową wyklucza możliwość zastosowania podzielonej płatności, nawet jeśli dotyczy ona konkretnej faktury wystawianej między przedsiębiorcami.

Czy zapłata gotówką wyklucza split payment?

Czy płatność gotówką pozwoli na zapłatę w systemie podzielonej płatności?

Nie Podzielona płatność dotyczy przelewów w banku lub SKOK (komunikat przelewu). W efekcie zapłata gotówką również wyklucza możliwość zastosowania nowego systemu.

Czy będzie można dzielić zwrot VAT?

Czy firma, która wykaże nadwyżkę VAT naliczonego, będzie mogła wnioskować o zwrot części na konto VAT, a części na rachunek rozliczeniowy?

Nie Nie ma możliwości podziału kwoty zwrotu nadwyżki podatku naliczonego do zwrotu na rachunek rozliczeniowy i rachunek VAT. Albo całość zwrotu jest wypłacana na zasadach ogólnych, albo – w przypadku wyboru takiej opcji przez podatnika – całość zwrotu jest przekazywana na rachunek VAT podatnika.

Innymi słowy, jeśli podatnik wykaże 100 zł VAT do zwrotu, to:

– w przypadku zasad ogólnych naczelnik urzędu skarbowego będzie miał 60 dni na weryfikację zasadności zwrotu i w przypadku pozytywnej weryfikacji dokonanie przelewu na zwykły rachunek rozliczeniowy podatnika; jeśli weryfikacja będzie negatywna, naczelnik będzie mógł podjąć decyzję o wydłużeniu terminu zwrotu,
– w przypadku wniosku o zwrot na konto VAT – naczelnik również będzie weryfikował zasadność zwrotu, ale przelewu będzie musiał dokonać w ciągu 25 dni (bez opcji przedłużenia).

Co ma zrobić sprzedawca po wystawieniu korekty?

Jak będzie wyglądać rozliczenie w przypadku wystawienia faktury korygującej do faktury opłaconej w split paymentie?

Przykładowo: sprzedawca wystawił nabywcy towaru fakturę na kwotę 123 zł. Nabywca opłacił ją w systemie podzielonej płatności w ten sposób, że 100 zł poszło na konto rozliczeniowe sprzedawcy, a 23 zł na jego rachunek VAT.

Następnie sprzedawca wystawił fakturę korygującą nabywcy, zmniejszającą cenę netto do 90 zł. W takiej sytuacji sprzedawca będzie mógł:

– odesłać nabywcy różnicę w wynagrodzeniu na jego zwykłe konto rozliczeniowe albo
– odesłać nabywcy komunikatem przelewu różnicę w wynagrodzeniu na konto VAT nabywcy.

Przepływy między rachunkami VAT są możliwe jedynie poprzez zastosowanie komunikatów przelewu.

Kiedy można wystąpić o uwolnienie zablokowanych środków?

W którym momencie będzie można złożyć wniosek o wypłatę kwot z rachunku VAT – w momencie złożenia deklaracji VAT?

W każdym momencie będzie można złożyć taki wniosek. Przepisy nie określają tu terminu. Oczywiście musi powstać na rachunku VAT nadwyżka środków, którą będzie można uwolnić na rachunek rozliczeniowy.

Co z rozliczeniami na zasadzie odwrotnego obciążenia?

Czy nabywca stosujący odwrotne obciążenie będzie mógł skorzystać ze split paymentu?

Nie W przypadku podatników rozliczających VAT na zasadzie odwrotnego obciążenia na fakturze nie pojawia się kwota podatku. W związku z tym takie podmioty nie będą mogły zastosować podzielonej płatności.

Kto nie zapłaci metodą podzielonej płatności?

Kto jeszcze nie będzie mógł skorzystać z podzielonej płatności?

Ze split payment nie będą mogli również skorzystać:

– konsumenci (nieprowadzący działalności gospodarczej),
– przedsiębiorca, który dostanie fakturę bez kwoty VAT, np. od podatników zwolnionych z VAT.

Od czego zacząć zapłatę w split paymentie?

Jak dokonać pierwszej płatności?

Wystarczy wypełnić komunikat przelewu w banku. Nie ma znaczenia, że na koncie VAT podatnik nie ma jeszcze żadnych pieniędzy. Bank pobierze bowiem całą kwotę z rachunku rozliczeniowego przedsiębiorcy. Później, gdy podatnik otrzyma od swoich nabywców pieniądze na rachunek VAT i będzie chciał przelać sprzedawcy kwotę VAT, to bank zawsze w pierwszej kolejności będzie sprawdzał, czy na koncie VAT są środki, i pobierał pieniądze najpierw z rachunku VAT.

Czy trzeba zapłacić całą fakturę?

Czy można opłacić jedynie część faktury w split paymentie?

Tak Podatnik, który otrzymał fakturę od sprzedawcy, może zdecydować, że opłaci w systemie podzielonej płatności jedynie wybrane pozycje z faktury. W tym nowym systemie można bowiem zapłacić tak całą, jak i część należności. Decyzja należy do nabywcy. Bank nie zweryfikuje wysokości kwot czy ich prawidłowości, ponieważ nie ma dostępu do faktury.

Co z przelewami z konta na konto?

Czy można przelewać środki między rachunkami VAT w różnych bankach?

Nie Przepisy prawa bankowego dopuszczają swobodne przekazywanie

środków pomiędzy rachunkami VAT prowadzonymi jedynie w tym samym banku dla tego samego posiadacza. Jeśli firma ma konta VAT w różnych bankach, to nie będzie mogła przelewać sobie pieniędzy z jednego konta VAT na inne, w innej instytucji.

Co z przelewami między oddziałami?

Czy dwa oddziały tej samej spółki mogą przelewać środki między rachunkami VAT?

Nie Jeśli oddziały są odrębnymi posiadaczami kont w banku, to przepisy nie pozwalają na przelewanie pieniędzy między rachunkami VAT różnych posiadaczy, np. oddziałów spółek.

Czy sprzedawca może się nie godzić na split payment?

Czy można się umówić z dostawcami, że nie stosujemy split paymentu?

Tak Sprzedawca będzie mógł zastrzec w umowie z nabywcą, że nie przyjmuje zapłaty w systemie podzielonej płatności. Przepisy o podzielonej płatności nie ingerują w zasadę swobody umów, podzielona płatność jest dobrowolna.

Czy za media można płacić w split paymentie?

Czy za dostawę wody firma będzie mogła zapłacić w podzielonej płatności?

Tak Jeśli firma będzie chciała uregulować należność za media (np. dostawę wody dokonaną przez spółkę komunalną gminy), to będzie miała taką możliwość. Będzie to z korzyścią dla firmy, jeśli posiada pieniądze na swoim rachunku VAT.

Co z realizacją stałych zleceń?

Czy zlecenia stałe można realizować w nowym modelu płatności?

Nie Jeśli podatnik ustawi na swoim koncie w banku zlecenie stałe, to bank sam nie podzieli takiej płatności. Konieczny jest do tego komunikat przelewu i decyzja podatnika. W komunikacie trzeba też podać numer faktury.

Czy można płacić z prywatnego konta?

Czy osoba prowadząca działalność będzie mogła zapłacić w split paymentie ze swojego prywatnego rachunku?

Nie Podzielona płatność dotyczy wyłącznie firmowych rachunków bankowych lub w SKOK. Przedsiębiorca nie będzie więc mógł zrobić przelewu w split paymentie ze swojego prywatnego konta bankowego.

Jak postępować w razie pomyłki?

Co jeśli firma na rachunek rozliczeniowy przeleje za mało, a na rachunek VAT za

dużo (wskaże błędne kwoty w komunikacie przelewu)?

W sytuacji gdy nabywca, regulując należność za fakturę w mechanizmie podzielonej płatności, przeleje na rachunek rozliczeniowy dostawcy kwotę netto niższą niż wynikająca z faktury, a na rachunek VAT kwotę odpowiednio wyższą niż kwota podatku wynikająca z tej faktury, to środki, które trafiły na rachunek VAT, już na tym rachunku zostaną. W takim przypadku nie będzie bowiem możliwe, aby dostawca zwrócił kontrahentowi ze swojego rachunku VAT część kwoty netto, która w wyniku mylnego wypełnienia komunikatu przelewu (nieodpowiednio wskazane kwoty) trafiła na rachunek VAT.

W takiej sytuacji wartość wystawionej faktury nie będzie kwestionowana (wartości wskazane w fakturze są prawidłowe), zatem nie ma podstaw do wystawienia faktury korygującej i ewentualnego zwrotu kwoty wynikającej z korekty.

Czy można operować przelewami?

Czy można przelać pieniądze bezpośrednio na rachunek VAT kontrahenta?

Nie Nie można bezpośrednio wpłacić ani wypłacić pieniędzy na i z rachunku VAT. Taka próba skończy się odrzuceniem przelewu przez bank lub SKOK.

Czym grozi pomyłka w przelewie?

Jakie kary grożą, np. jeśli podatnik dokona zbiorczej płatności w systemie split payment, ale w komunikacie

przelewu wskaże tylko jeden numer faktury?

W takim przypadku mechanizmy ochronne wynikające ze stosowania split paymentu (art. 108c ustawy o VAT, należyta staranność) będą miały zastosowanie wyłącznie do kwoty odpowiadającej kwocie podatku wynikającej z tej konkretnej faktury, której numer został wskazany w komunikacie przelewu.

Co z blokadą rachunku VAT?

Czy rachunek VAT może zostać zablokowany poprzez system STIR?

Tak Blokada zostanie nałożona, jeśli z analizy szefa KAS będzie wynikało ryzyko, że dany podmiot może wykorzystywać działalność banków lub spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych do celów mających związek z wyłudzeniami skarbowymi lub do czynności zmierzających do wyłudzenia skarbowego.

Przypomnijmy, że obecnie banki i SKOK-i automatycznie przekazują do systemu teleinformatycznego izby rozliczeniowej (STIR) dane o rachunkach podatników, które następnie są analizowane. Jeśli na podstawie analizy okaże się, że istnieje podejrzenie, że dany podatnik wyłudza podatek, to szef Krajowej Administracji Skarbowej może zdecydować o blokadzie jego rachunku na 72 godziny. Później może tę blokadę przedłużyć nawet na trzy miesiące. © P

Dodatek przygotowali:
Agnieszka Pokojńska, Patrycja Dudek,
Magdalena Majkowska,
Mariusz Szulc i Łukasz Zalewski

Jak stosować system podzielonej płatności w VAT

Wpływ na funkcjonowanie podatników, wady i korzyści ze split paymentu znajdziesz w książce

„Split payment – podzielona płatność”

sklep.infor.pl, tel. 22 761-31-27, e-mail: bok@infor.pl

